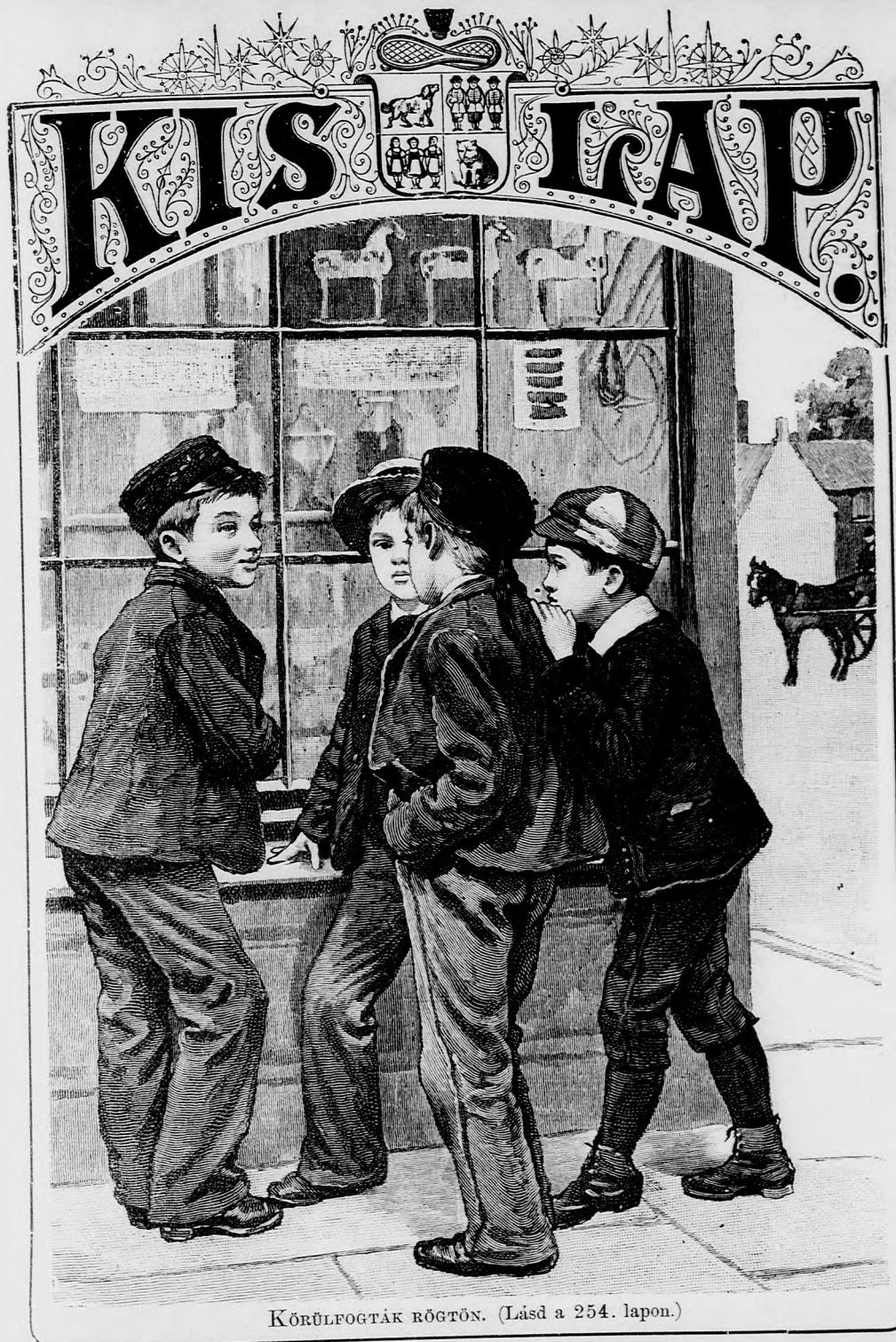

za vit-
veszé-
sszabb
tovább
gaszta-
t, mi-
ánatot
től is,
t:
skor ne
n elég,
tünk-e
ki he-
is sok-

mban.

adomá-
lebaráti
ban elő-
és iga-
g adósa
immár
ek az én
eget —
a köz-
be nem
levő 80
meg) a
felé for-
doskod-
nyai ne
l hozzá-
ne szen-
i nemes
F. b.

napilap-

s ada-
ácsi.m épület.
n.

KÖRÜLFOGTÁK RÖGTÖN. (Lásd a 254. lapon.)

AZ ÓDON HÁZ GYERMEKEI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

JANI elsiertet, Piroska pedig ott maradt a beteg asszonnyal és a sebesült Lenczivel. Csak bámult rájuk, tenni nem lehetett semmit, de még csak mondani sem igen tudott mit. Az asszony sem szólt, csak leste fürkésző szemmel Lenczinek az arcát, hogy eszméletre tér-e? De ezt nem fürkészhette sokáig, mert az a kis darabka gyertya hamar elfogyott... már a végét járta... még egyszer fellobbant, aztán kialudt. S bár kint holdfény világított, bent a vadász-lakban meglehetősen sötétség támadt s Piroska megborzadt. Az asszony pedig halk hangon megszólalt:

— Ne félj semmit, jó leányka... hiszen mindegy, ha sötét van is... a Gondviselés örökös... megengedte, hogy még egyszer karjaimban tartsam a fiamat... oh, tudod-e? Lenczi az én fiam... Elhagytam, gonosz voltam, de mikor éreztem, hogy halálom közeledik, ide jöttem és a jó Isten úgy vezetett, hogy én mentsem meg... most már nyugodtan fogok meghalni... oh, csak jönne hamar a testvéred az orvossal... akkor minden jó lesz.

Piroska ámult is, borzadozott is, és nem tudott szólni, szinte össze szorult a torka. Mit mondjon, mit tegyen, mikor itt sötétben van egy megsebesült fiúval és egy halálosan beteg asszonnyal, aki azt mondja, hogy ő a Lenczi anyja... Oh, csak jönne az a Jani mielőbb!

Nem is telt bele sok idő, mikor kint léptek hallatszottak. Piroska megörült,

ámbar eszébe jutott, hogy ilyen rövid idő alatt szinte lehetetlen, hogy Jani már vissza is érkezék. S amint kissé jobban figyelt, úgy hallotta, hogy a léptek nem onnan hallatszanak, a merről Janinak jönnie kell. És mintha többen volnának.

— Talán az erdő-csöszök! gondolta Piroska. Csak be ne jöjjenek, mert még bajunk lehet, hogy idegen helyre jöttünk ide éjnek idején.

Az ablakhoz ment és kitekintett a holdvilágos éjbe. Csakugyan látott valakit, de nem Janit. Két férfi közeledett s az egyik nagy zsákot emelt a vállán. Egészen a ház közelébe jöttek, még pedig épen ahhoz az ablakhoz, a melynél Piroska volt. Piroska jól láthatta őket, mert ők kint a holdfényben álltak; de ők nem láthatták Piroskát a sötét helyen.

Az egyik férfi, kinek mélyen a szemébe volt nyomva a kalapja, nagyon ismerős hangon így szólt:

— No, itt már leteheted... ez az az elátkozott hely, ahol éjjel senki sem mer járni. Nagyon jó nekünk ez a babona!

A másik letette válláról a zsákot s amint letette, sajátságos csengő-pengő hang hallatszott belőle. Piroska elfojtott lélekzettel leste, mit csinálnak ezek az ismeretlen emberek. Mihamar megtudta.

Közel a házhoz nagy rakás száraz galy volt felhalmozva. Az erdő-csösz hordta volt oda, hogyha épen téli időben a vadász-lakban akar kissé melegedni, legyen mivel tüzet rakni. A két ember szaporán félre hányta a nagy rakás galyat s aztán az egyik így szólt:

— Ide dugtam az ásókat... itt vannak. Most ássunk gödröt.

S hozzá fogtak, ástak szaporán, szó nélkül. Szinte bele izzadhattak, mert az egyik ugyancsak törülgette a képét s végre ledobta a kalapját. És ekkor Piroska megdöbbenve ismert rá... ezt az embert ő már látta... igen, ez ugyanaz a gyanus ember, a kivel egyszer itt az erdőben találkozott, mikor a vörösvári kastélyból egymaga ment haza.

A két rejtélyes ember jó mély gödöröt ásott, azután egyikök fölemelte a zsákot, de a mint emelte, a zsák kioldozódott és a tartalma nagy csörömpöléssel hullt ki. Piroska majd fölsikoltott ijedtében és ámulatában, mikor a ragyogó holdfénynél látta, mi hull ki a zsákból: egész rakás csillogó ezüst holmi, kanál, kés, villa, kanna, gyertyatartó, tálca és más mindenféle drága ezüst portéka. A két ember durva, szitkozódó szavakkal szedte össze a földről, visszarakta a zsákba s a zsákot a gödörbe temette. Azután rá hányták a földet, a földre pedig visszarakták a nagy csomó száraz galyat, egészen úgy, mintha ezt senki meg sem bolygatta volna.

Mindez nem történt oly gyorsan, amint itt elmondtam. Sokáig állt ott Piroska az ablaknál s nézte elfojtott lélekzettel a rejtélyes munkát. Volt ideje, hogy újra meg újra elgondolja, mi lehet ez, s mi történik ott? Eszébe jutott ugyan az a régi babonás mese az ősi kísértetről, a ki ezen a tájon elásott kincset őrizget; de már arra mégis nagyobb és okosabb volt Piroska, hogy amit most látott, azt valami kísértet-históriának gondolja. Biz' a két férfi egy csöppet sem hasonlított kísértethez, hanem igen is hason-

litott ez az egész dolog ahhoz, a mikor a tolvajok elássák a rablott kincset. Nem lehet az máskép, ez a két ember rabló s itt most a rablott kincset rejtette el. Talán épen Kőváry grófnál rabolt kincs ez!

Most már mit tegyen? Ezt szerette volna Piroska tudni; de nem tudta. Csak legalább Jani volna itt, az mindjárt tudná. Talán már jön is.

Erre a gondolatra azonban halálos ijedelem lepte meg Piroskát. Meglehet, hogy Jani csakugyan jön vissza s a milyen nyughatatlan, egymaga siet előre, hogy értesitse Piroskát, kicsoda és mikor jön segítségül a sebesült Lenczihez. De ha Jani most talál ide érni és munkájokban lepi meg a rablókat, akkor vége van... ezek a gonosztevők bizonyosan megölik... talán épen ők sebesítették meg Lenczit is! Pedig Jani most már bizonyosan közeledik, nem gyanítva, hogy veszedelem várja.

Hideg veríték gyöngyözött a leányka homlokán. Mit tegyen? Ha elébe mehetne Janinak és figyelmeztethetné! De nem mozdulhat... mert ha kilép, a rablók észre veszik, őt fogják el és Jani mégsem menekül.

Kétségbeesetten omlott Piroska térdre és remegő ajakkal imádkozott, hogy testvérét tartsa a Gondviselés innen távol... késleltesse... tartóztassa fel valahol. A szegény beteg asszonyra, a sebesült Lenczire nem is gondolt Piroska az ő nagy aggodalmában s azok oly mozdulatlanul csöndben feküdtek ott a zugban, hogy szinte nem is lehetett csodálni, ha Piroska nem is gondolt rájuk. De tulajdonkép

nem tudnak egyetérteni. Lássátok, ez ártatlan játékból is megtanulhatjátok, hogy ha nem tartanak hiven együtt, a kiknek egy az érdekek, mind a kárát vallják és ellenfelek veszi hasznát.

A NAGY KÉPES KÖNYVBŐL.

(Képpel a 245. lapon.)

BOJTOS farka, nagy sörénye,
Színe barnás-sárga:
Nos, e szép állat miféle?
Felelj, Aladárka!

Oroszlán e vad neve,
Zord az ő tekintete.

Helyes volt a feleleted;
Most te szólj, Gizácska:
Orra hosszú mint a tömlő,
S oszlopos a lába...?

Elefánt az. Mutatja
Roppant nagy két agyara.

S ez? Hátából kettésével
Emelkedik púpja;
Gazdáját, ez bárhogy üti,
Soha meg nem rúgja.

»Puszták hajója«, tevé —
Ugy-e bár, ez a neve?

Nini, sziget! Lövel vizet
Nagy ivben magasra:
Talán bizony nem is sziget,
Hanem állat-fajta?

Czethal biz' ez, kedvesem,
Már régóta ismerem.

No gyermekek, még ez egyet:
Teste nagy, otromba,
Hátát kemény vért borítja,
Amolyan gyík-forma.

Ismerjük: Itt foly a Nilus,
Abban él a krokodilus.

TITKOS PAJTÁSKODÁS.

— Színmű egy felvonásban. —

Irta Komor Gyula.

Személyek:

MISKA házmester fia. | GOMBOS KORNÉL.
RICZI testvére. | LIVIA, Kornél testvére.
BERCZI, rokonuk.

Történik a házmester lakásán.

Első jelenet.

Miska.

Miska (belép; a kezében söprő van.) Na, most bevégeztem a nagy munkát... Még a házi-urunk leánya is csárdást tánczolhatna a kapunk előtt, olyan simára söpörtük a gyalogjárót... Nincs azon egy szemernyi hó sem... Brr! Pedig nem kellemes dolog ám, mikor előbb forró vízzel kell öntözgetni a keményre fagyott havat, aztán lapáttal szétrepeszteni, mert csak így lehet valahogyan eltakarítani... de azért mégis bevégeztük a tisztogatást. Derekasán segitettem édes apámnak, meg Riczinek... Bele is melegektem... Legalább nem érzem a hideget, s most hozzá láthatok a tanuláshoz.

Második jelenet.

Miska, Riczi.

Riczi. Hip-hop, itt vagyok!... Nincs már dolog, pihenhetek.

Miska. Pihenhet a kisasszony? Tesék hát leheverészni a selyem divánra... Azonnal beküldöm a szobalányokat...

Riczi. Ej, be gunyos kedvében van az urfi!

Miska. Nem akarsz leheverészni?

Riczi. Van eszemben! Még ha módunkban volna, sem tenném. Előveszem a horgolásmat és azzal mulatok.

Miska. Az már szent igaz, hogy a hólapátoláshoz képest a horgolás pihenő.

Riczi. Fázik egy kicsit a kezem... (markába lehel.) Fu-fu-huh!... Se baj! Fogjunk hozzá...

Miska
Liviának
Riczi
Miska
milyen fin
utána lép
viszi...
»polgárib
mulhatjáb

Riczi
Miska

nák neki:
Riczi
mindenki

Miska
Mennyit k
nálunk a
mennyit d

Riczi
Miska
Riczi
tival?

Miska
Riczi.
nak sem a
tartja a na
ben, mint

Miska
Riczi.
roszabb a
azzal, amin

Miska
Riczi.

Anna néni

Miska
Riczi.

Miska
Riczi.

Miska
Riczi.

Miska
Riczi.

Miska

Miska. Mennyivel jobb dolga van Liviának!

Riczi. Hja, annak házi ur az apja!

Miska. Milyen pompás ruhái vannak, milyen finomak!... Mikor iskolába megy, utána lépdél a szobalány, ki a könyveit viszi... Akárhányszor kocsin mehet a »polgáriba«, és olyankor ugyancsak bámulhatják a társai...

Riczi. Már az igaz!

Miska. Nagyon nézne, ha azt mondanák neki: »tessék havat söpörni!...«

Riczi. Hahaha!... de hiszen nem lehet mindenki olyan szegény, mint mi vagyunk.

Miska. Nem is kívánám senkinek... Mennyit kell szenvednünk... Nem ritka nálunk a koplalás és szegény apánk bármennyit dolgoz is, mégsem keres eleget...

Riczi. Megint zugolódol?

Miska. Van rá okom.

Riczi. Cserénél talán Edényes Antival?

Miska. Isten ments!

Riczi. Lásd, annak a szegény fiúnak sem apja, sem anyja... kegyelemből tartja a nagybátyja, ki bővebbkezű a verésben, mint az étel osztogatásban.

Miska. Szegény Anti gyerek!

Riczi. Sok ember van, kinek sorsa rosszabb a mienknél, azért elégedjünk meg azzal, amink van.

Miska. Persze, hogy úgy okosabb.

Riczi. Emlékezzél a nótára, melyet Anna nénitől tanultunk.

Miska. Jaj, az szép dal. Énekeljük el.

Riczi. Szívesen. (Énekel.)

Be szeretem a kalácsot,

Miska. Heretyutyutyú...

Riczi. A diósat, meg a mákost,

Miska. Heretyutyutyú...

Riczi. De ha nincsen jó sütemény —

Miska. Heretyu...

Riczi. Kenyérrel is beérem én,

Miska. Heretyutyutyú.

*

Miska. Be szeretnék jó kabátot,

Riczi. Heretyutyutyú...

Miska. Milyent ember sohsem látott,

Riczi. Heretyutyutyú...

Miska. De ha nincsen prémes-kabát.

Riczi. Heretyu...

Miska. (mutogatja kabátját.)

Ilyenben is eljárók hát...

Riczi. Heretyutyutyú!

(Mind a ketten nevetnek.)

Miska. Most visszatért a teljes jókedvem.... (Kopogatnak.) Csitt, valaki jön...

Riczi. Tessék!

Harmadik jelenet.

Előbbieik, Kornél.

Kornél (udvariasan bókol.) Jó napot kívánok.

Miska. Nini, az urfi... Magának ugyan nem kell kopogatnia... Ugy is bejöhet...

Kornél. Már megint urfinak szólítasz!... Én pajtásod vagyok... Ami pedig a kopogatást illeti, azt nem szabad elhagyni...

Miska. Persze, »az illem mindenekelőtt« szokta mondogatni Berezi urfi...

Riczi. Igaza is van...

Miska. Talán bizony pártját fognád? Én bizony nem szeretem az olyan fiúkat, akik anyámasszony katonája létükre mindenütt első akarnak lenni...

Kornél. Berezi nagyon gondos nevelésben részesül.

Miska. Hát te nem?

Kornél. De hát Berezinek más a természetete.

Miska. Az a hiba... Lám, te gazdag háztulajdonosnak vagy a fia, mégis pajtásnak tekintesz engem; a mikor teheted, eljársz hozzám; megengeded, hogy tegezzelek; pedig volna otthon szörnyűködés, ha ezt megtudnák.

Riczi. Annyi bizonyos, hogy én is jobban szeretem a Kornél urfit, mint a Berezi urfit...

Kornél. Köszönöm, Riczi... Tudom, hogy jó szemmel néznek, azért járok ide szívesen.

Riczi. Csak mulassanak együtt... Addig a horgolással ellátogatok Csánky Terihez... Együtt dolgozunk... Fogadunk: ki készül el közülünk első. Horgoló versenyfutás.

Kornél. Tudom, hogy szorgalmas leányka maga. Livia példát vehetne...

Riczi. Jaj, ha én is gazdag kisasszony volnék, talán én is olyan volnék... Dolgom van az alsó udvarban. Isten megáldja! (El.)

Negyedik jelenet.

Miska, Kornél.

Miska. Megint magunkra maradtunk...

Kornél. Ugy szeretem legjobban.

Miska. Pedig ki sem látzik belőled, hogy annyira szereted a hancurozást és dulakodást.

Kornél. Nem is a birkózást szeretem, hanem a testedzést, mert lásd, a mióta szegény Jani öcsém meghalt, szüleim nagyon féltenek. Megóvnak minden kis szellőtől...

Miska. Vettem észre.

Kornél. Nem tanítottak uszni, mert félnek, hogy oda fulok; tornáznom nem szabad... hátha kitöröm a nyakamat! Ha meg kimegyek az utcára, bepólyáznak. Itatnak velem mindenféle teákat...

Miska. Juj, tea? És megiszod?

Kornél. Mit tegyek?

Miska. Én bizony kiönténém!

Kornél. Csak lehetne... Mondom, megkinoznak mindenféle dologgal, pedig én is szeretnék néha kedvemre játszani...

Miska. Jól is esik... Hej, ha te tudnád, milyen pompás multság az a csuszálás!

Kornél. Oh, azt nem szabad ten-

nem... Multkor kértem az édes atyámat, taníttasson korcsolyázni... Ugyan volt mit hallgatnom... Hogy megpirongattott!

Miska. Mindig azt hallottam, hogy a korcsolyázás egészséges...

Kornél. Uszni, lovagolni, tornázni is egészséges testgyakorlatok, mégis eltiltják... De ne keseregjünk most, hanem mulassunk inkább!

Miska. Jó lesz... lásunk előbb egy kis testgyakorlást!

Kornél. Oh, azt nagyon szeretem.

Miska. Ma valami újat mutatok. Vesd le a kabátodat!

Kornél (ijedten.) A kabátomat?

Miska. Azt, azt.

Kornél. Nem illik.

Miska. Megint fanyarkodol, mint Bercki? — »az illem mindenek előtt!« Csak vesd le szaporán. Én is levetem. (Leveti a kabátját.)

Kornél. Jól van, megteszem. (Leveti a kabátját.)

Miska (vezénylő hangon.) Most kezet csipő-re!.. lassu guggolás!... A sarkakat össze szorítsd!.. Jól van... Rajta... Egyre le, kettőre fel... Így la! Egy-kettő! (Néhányszor megteszik a gyakorlatot.)

Kornél. Jaj... jaj, a derekam!

Miska. Fáj? Nem tesz semmit! Majd elmulik.

Kornél. Én sem törődöm vele. Csak az bánt, hogy az ilyen kis hajlongás már fájdalmat okoz.

Miska. Majd megerősödöl bele te is.

Kornél. Birkózzunk egy kicsit...

Miska. Azt se bánom.

Kornél. De meg ne sajnálj! Nekimélj!

Miska. Nem én... Állásba! Egy — kettő — három!

(Egymásnak rontanak és átkarolják egymás derekát. Ekkor kinyilik az ajtó és belép *Berczi*.)

Ötödik jelenet.

Előbbieik, Berczi.

Berczi. Ah, fi donc! Mi történik itt? Kornél, mit csinálsz?

Kornél (zavartan.) Semmit, semmit.

Berczi. Ingujra vetköztél... Elfelejtetted, hogy az »illem mindenek előtt.«

Kornél. Csak játszottunk...

Berczi. Játszottál? Itt? Juj, becsunya! Nem szégyened? Mamád keres, és mivel a szakácsné azt állította, hogy ide látott bemenni, magam jöttem el, hogy megnézzem, igaz-e?

Kornél. Hát miért ne jönnék el ide?

Berczi. Fi donc! Még kérdezed? Ebbe a piszkos szobába lépsz, és ezzel a piszkos fiúval játszol? Az illem mindenek előtt... elfelejtetted?

Miska. De már megkövetem az urfit, ez a szoba tiszta, és magam sem vagyok piszkos.

Berczi (kényesen.) Kérdeztelek?

Miska. Nem, de azért beszélek. Téged sem kérdezett senki.

Berczi. Téged? Hallottad, Kornél? Fi donc! Ez a gyerek tegez!

Kornél (neki bátorodva.) Te is tegezted.

Berczi. Oh, az egészen más...

Kornél. Sose más az! Aki váltig azt hajtogatja, hogy az illem mindenek előtt, kövesse is a szabályt.

Berczi. Egy ilyen semmiházival szemben?

Miska. Azt mondom az urfinak, ne sértegessen, mert baj lesz.

Berczi. Micsoda, még fenyegetni is merészel? Azonnal megtanítlak rá, mi illik és mi nem illik! Nézze meg az ember ezt a haszontalant!

Kornél. Berczi!

Berczi. Megverem ezt az arczátlant!
Miska (megragadja a söpröt.) Szeretném látni, mersz-e hozzám nyulni!

Hatodik jelenet.

Előbbieik, Riczi.

Riczi (Miskához fut és megragadja a karját.) Mit csinálsz! Miska!

Miska. Majd mindjárt megtudod.

Riczi. Csak nem akarsz verekedni Berczi urfival? Még az kellene!... Ej, hát nem restelkedel?... Fére azzal a söprővel! (Elteszi.)... Nyugalom legyen! (Berczihez.) Bocssáson meg neki urfi.

Berczi. De bizony megkeserüli a fenyegetődzést!

Kornél. De Berczi!

Berczi. Fi donc, monsieur Kornél, laissez moi faire! Bizd rám a dolgot...

Riczi. Mit akar tenni, urfi?

Berczi. Szólok majd Gombos urnak, hogy kergessen ki benneteket, mert haszontalan népség vagytok. Elcsábítjátok a szegény Kornélt, aki miattatok még beteg lehet; gorombáskodtok velem... majd adok én nektek!

Riczi. De kedves urfi, kérem...

Miska. Ej, ne kunyorálgj neki!

Berczi. Ugy sem használna.

Kornél. De hiszen te ingerelted a szegény Miskát.

Berczi. No csak fogd még a pártját is! Majd elmondom mamádnak, hogyan találtalak itt.

Kornél. Elárulsz?

Berczi (gunyosan.) A javadért teszem.

Miska. Piha, áruló? Jobb lesz, ha kimegy, mert bizony... (Ismét megragadja a söpröt, és Berczi felé ront, de Riczi megakadályozza.)

Berczi (kikiált.) Segítség!

Hetedik jelenet.

Előbbieik, Livia.

Livia. Kiáltást hallottam... Szerencsétlenség történt?... Ah, mit látok!...

Berczi. Tessék csak gyönyörködni... Ugy-e, hogy fi-donc egy látvány. Kornél urfi ily környezetben szeret mulatni.

Livia. Hogyan értsem a dolgot, Kornél?

Kornél. Ha Berczire hallgatsz, hiába magyarázom.

Livia. De csak beszélj.

Riczi. Jaj, lelkem kisasszony... nem követtünk mi el semmi rosztat. Azért, hogy szegények vagyunk: tudjuk, mi az emberség.

Miska (daczosan.) Jobban, mint bizonyos ifiur.

Berczi. Tessék, még engem oktat az illemből... Hahaha, engem!...

Kornél. Kedves Liviám, hidd meg, jól érzem magam e szegény fiu társaságában. Miska megtanított sok olyanra, minek hasznát vehetem. Roszra nem csábított soha. Hidd meg, te neked sem ártana, ha néha-néha érintkezni Riczi kisasszonnyal.

Riczi. Oh, nem vagyok én kisasszony... de az már szent igaz, hogy mindnyájan szeretjük az urfit és a kisasszonyt. Nem adtunk rá okot, hogy Berczi urfi oly keményen bánjon velünk.

Berczi. Pedig még keményebben is fogok... Fi donc! Nem maradtok ebben a házban.

Livia (boszusan.) Te parancsolsz itt, Berczi?

Berczi (meglepetve.) Roszalom, amit mondok?

Livia. Nem látom be, miért bántod ezeket a szegény gyermekeket?

Riczi. Oh, aranyos kisasszony!... tudtam én, hogy jó a szive! Áldja meg érte az Isten!

Livia (kezét nyújtja Riczinek.) Aki Kornélt szereti, annak én is csak barátja leszek. Reményilem, papa meg fogja engedni, hogy maga, Riczike, feljárhasson hozzánk.

Riczi. Köszönöm, köszönöm. De csak jó lesz!

Berczi. Fi donc!... Komolyan beszélsz, Livia?

Livia. Komolyan hát!

Kornél. Mennyire szeretlek, kedves Liviám! (Megöleli.) Ugy-e bár, nem tűröd, hogy Berczi bevádolja Miskát és engem?

Berczi. De megteszem!

Livia. Biztosítalak Berczi, hogy roszakaratod hajótörést szenved majd, mert hát apácska mégis csak inkább hallgat (mosolyog) az ő aranyos kis leányára, mint te rád.

Miska. Köszönöm, köszönöm, drága jó kisasszony!

Berczi. Ha így vagyunk, akkor vissza sem megyek hozzátok... Semmi közöm a házmester-népséghez... Fi donc! Alásszolgája! (El.)

Nyolczadik jelenet.

Előbbiek, Berczin kívül.

Kornél (kaczag.) Majd megbékül, és fogadni mernék, hogy holnap már megint itt lesz.

Miska. Ujból kiköt majd velem?

Kornél. Ne félj tőle; hiszen alapjában jó fiu. Meglásd, ő is megszeret téged, mint én szeretlek, pajtás.

Livia. És én is megszerettem Riczikét, kivel eddig ugyan nem igen közlekedtem, de ezentul gyakrabban fogok érintkezni. Áldom a véletlent, mely ide vezetett.

Riczi. Nem véletlen volt az, hanem bizonyára a jó Isten akarta így.

— A függöny legördül. —

KELLEMETES KIRÁNDULÁS.

(Képekkel a 252. és 253. lapokon.)

NAGY víz volt a határban, ott a Tisza mentén, tavaszi nagy áradás, egész tenger. Busultak is az öregek, mert a víz elborított rétet, mezőt, szántó földet és sok kárt tett a vetésekben. De Juliska és Petike nem busultak, nekik még tetszett, hogy olyan közel érik a vizet.

— Tudod mit, Juliska? szól Peti. Sok csónak van most mindenfelé kikötve. Majd egyikbe beleülünk és csónakázunk! Az lesz ám csak a kellemetes kirándulás.

Juliska mindig elhitte, amit Peti mondott, és különben maga is úgy vélte, hogy csakugyan nagyon mulatságos lesz az a csónakázás. Délután tehát kísértáltak a vízhez és szerencsésen találtak is egy nagy mentő csónakot, mely horgonnyal volt oda erősítve a parthoz. A kis leány beült a csónakba, Peti pedig mesterke-

dett, hogy elszabadítsa a csónakot. Ez sikerült is, és nagy örömeire senki sem járt közel, aki bele avatkozott volna a dolgukba. A csónak el volt oldva, Peti is beült és nagy büszkén elővette az evezőt, hogy kormányozza a csónakot.

Az evező nehéz, Peti pedig gyöngé volt, de eleinte mégis jól ment a mulatság, a meddig a part közelében a sekély vizen voltak. De Peti csak hajtotta tovább a csónakot, mignem bele jutottak a víz sodrába s azt vették észre, hogy most már nem

... ELSZABADITJA A CSÓNAKOT.

arra mennek, a merre akarnak, hanem a merre a víz sodorja őket. Peti hiába erőlködött, nem bírt az evezővel s nagy lett a rémületök. A kis Juliska sírt, jajgatott s Peti sem érezte magát nagyon bátorságosan. De még biztatta a hugoeskáját. Epen egy nagy czölöphöz értek, melyet valami végre, mikor még nem volt ott a víz, bevettek volt a földbe, Peti megpillantotta és kész volt a terve.

— Ne félj semmit. Ehhez a czölöphöz kötöm a csónakot, aztán majd intégetünk, meglátnak és eljönnek értünk.

Ez nagyon szép terv volt és nagy erőfeszítéssel oda is irányozta a csónakot a czölöphöz. Aztán a csónak orrára állt és kezében a kötéllel, belefogózott a czölöphöz, hogy majd oda köti a kötelet. Csak az volt a hiba, hogy az a gonosz csónak, mikor a víz sodorta, nem akart megállani és Peti egyszerre csak azt vette észre, hogy kezéből kisiklik a kötél, a lába alól odább illan a csónak s ő maga majd a vízbe pottyan. Szerencsére erősen fogózott a czölöphöz és ott maradt függve, a csónak pedig Juliskával tovább uszott.

Mo
baj. A k
zott, Pet
kodott a
a fejét, r
viz, ő p
medten l
beleful a
Ner
torka sz

Olyan mes
valaki a h
látták az e
lan kirán
csónakban
meg vesze
— Si
ijedezve. E

Most már aztán igazán nagy volt a baj. A kis leány kétségbeesetten sikoltózott, Peti pedig nagy nehezen felkapaszkodott a czölöp tetejére és szepegve törte a fejét, mit tegyen. Juliskát elsodorja a víz, ő pedig előbb-utóbb kábultan, dermedten lebukik kényelmetlen üléséről és belefel a vízbe.

Nem tehetett egyebet, mint hogy torka szakadtából kiáltozott a part felé.

Olyan messze volt, hogy aligha hallotta valaki a hangját. De szerencsére a partról látták az emberek, mi történt a két okatlan kirándulóval. Nemsokára jöttek is csónakban és először is Petit mentették meg veszedelmes helyzetéből.

— Siessünk Juliska után! szólta Peti ijedezve. Elsodorja a víz!

Az izmos evezősök nem is várták a kérést. Juliska már jó messze uszott a csónakban, melyet a víz kedve szerint hányt ide-oda. Az evezősök azonban utól érték s nemsokára mindnyájan szerencsésen kint voltak a biztos szárazföldön.

Petire itt még egy kis kellemetlen multság várt, mert az apja keményen megbüntette. És este, mikor lefeküdtek, Juliska busan mondá:

— Tudod-e Peti... ez mégsem volt nagyon kellemetes kirándulás!

— De nem ám! sóhajta Peti. Nem is fogok én többé bele olyasmibe, amihez nem értek és ami meghaladja az erőmet.

FÉLBE MARADT JÁTÉK.

(Képpel a 244. lapon.)

»KÜNN a farkas, benn a bárány!...«
Karikában nyolcz kicsiny lány,
Közepében Marika,
Az ártatlan barika.

»Künn a farkas, benn a bárány!...«
Hol a farkas? Hol vagy Kálmán?
Nem bán az sem karikát,
Sem barikát, Marikát!

Várják Kálmánt, egyre várják,
Keresik, meg is találják.
És hol volt a kis legény?
Ott ringott egy fa hegyén!

»Már én bizony ti veletek
Játszogatni nem szeretek!
Hisz' én nagy fiu vagyok
S fiu módra mulatok!«

»Fiu módra, drága úrfi?
Tudjuk, mért szeretsz te kúszni
Fa hegyébe Kálmánka —
Ott a madár-tojáska!

Bár nem akarsz velünk játszani,
Mégis le fogsz onnan mászni!
Ha megtudja apácska,
Drága lesz a tojáska!«

A DIÓS PATKÓ.

(Képpel a czimlapon.)

ÉGYEN álltak ott a sarki bolt ablaka előtt, mind a négyen jó pajtások. Azaz hogy tulajdonképen akik először megálltak, csak hárman voltak. Rá értek ott álldogálni, mert nem volt iskola, szünetelt a tanulás a nagy husvéti ünnep előtti napon. És ott a bolt ablakában is ünnepi csemegét bámultak, mert afféle vegyes kiskereskedés volt az, melyben mindent lehetett kapni: czernát, borsot, fa-lovat, czukorkát, kiflit, most pedig ünnepre való friss sütetü kalácsot.

A három jó pajtásnak éppen erre a friss sütetü kalácsra fájt a foga, annál inkább, mert semmi reményök sem lehetett hozzá. Biz ők mindnyájan szegény fizkók voltak, akiknek otthon nem sütöttek fonatost, sem pénzt nem adhattak, hogy vegyenek. Tehát be sem mehettek a boltba.

De be akart ám menni a negyedik, aki most érkezett s hozzájuk lépve, nagy elégedetten mondá:

— No, mit bámultok itt? Szeretnétek bemenni, ugy-e? Én bemegyek ám és vásárolok.

Azt nem mondta, hogy mit vásárol, hogy azért küldte az anyja, vegyen diót és czukrot, hogy majd otthon sütnék diós patkót.

— Ugyan ne hetvenkedjél, Gábris! szólt az egyik fiu. Mintha bizony neked több pénzed volna, mint nekünk.

— Talán bizony nem hiszed? Hát ez mi?

És egy valóságos forintost mutatott.

Már ezt hinni kellett. Körül is fogták rögtön és nagy lett a becsülete. (Lásd a képet a czimlapon.)

— Ajándékba kaptad ugy-e? De szerencsés vagy! mondá az egyik.

— Nekünk is juttatsz valamit, ugy-e? Tudod, én a minap adtam egy fél almát.. most rajtad a sor.

Mindegyiknek jutott valami az eszébe, amiért Gábris viszonzással tartozik. És most megteheti, mikor olyan temérdek a pénze. Persze, hogy könnyen megszabadulhatott volna a faggatástól, csak azt kellett volna mondania, hogy az a pénz nem az övé. De már eldicsekedett vele s máskép akart szabadulni.

— Vehetnék nektek is, ha akarnék.. de nem akarok.

— No ugyan gyönyörű pajtás vagy! Ez hitvány fös vénység! Nem hogy örvendénél, ha pajtásaidal megoszthatod!

Addig beszéltek, addig gunyolták, míg Gábris maga is gondolkozóba esett. Valami titkos hang azt sugta ugyan, hogy nem szabad mást tennie, mint amit az anyja parancsolt; de a gonosz csábítás mást sugott.

— No bizony, gondolá. Csak azért is megmutatom, hogy megtehetem. Egy forint nagyon sok pénz... kitelik belőle egynehány darab sütemény, s még mindig jut arra is, amit haza kell vinnem. Ha valamivel kevesebbet viszek is, nem lesz baj.

És hetykén szólalt meg:

— No hát nem bánom, jertek velem, megtraktállak.

Be is mentek mind a négyen s Gábris roppantul gavallérosan mondá, hogy mindegyikük egy-egy darab jó csemegét választ-

hat. Maga is kiválasztott egyet. De épen csak hogy bele harapott, mikor a boltos oda lépett hozzá:

— Te fizetsz, kis öcsém? No hát fizess... összesen kilenczvennyolcz krajczár... itt van két krajczár, ez jár vissza a forintból.

Kivette Gábris kezéből a forintost és oda adott neki két rézkrajczárt. Ezzel rendben volt a dolog.

Már persze csak a boltosnak volt rendben a dolga, meg a három jó pajtásnak, mert ezek, amint a kedvökre való csemegét megkapták, vigan odább álltak.

— Nagyon derék pajtás vagy Gábris, mondák bucsuzóul. Majd ha nekünk lesz, mi is megtraktálunk.

Csakhogy Gábrisnak egészen elmúlt a kedve a traktától. Hogy a két rézkrajczárt a kezébe kapta, majd a torokán akadt az az édes sütemény, melyet épen le akart nyelni. Most már hogy veszi meg, amit haza kellene vinni, hogy kalács legyen az ünnepre? Biz azt sehogy sem veheti meg. De hát mit mondjon otthon? Talán hogy elvesztette a pénzt? Nem, hazudni soha sem szokott. De a szemébe sem mer nézni anyjának és testvéreinek, ha ezek megtudják, mit tett. Mert otthon szükön van ám a pénz, talán nincs is másik forintost... nem lesz az ünnepre diós patkó.

Zavarodottan csapta le a kezében tartott süteményt és kirohant az utcára. Mit tegyen? Haza nem mehet üres kézzel, szégyen-szemre.

Hiába is várták otthon, Gábris vakon rohant és mikor estére fordult az idő s ő

fáradtan, kimerülve, lihegve megállt, azt vette észre, hogy nem tudja, hol van. Mert csak futott egyenesen végig az utcákon, aztán ki a városból, tovább az országuton, mignem holtra fáradtan leroskadt az ut szélén egy kőrakásra. És ott aztán keservesen zokogott. Arra rezzent föl, hogy valaki megszólítja:

— Hát neked mi a bajod? Mit csinálsz itt messze a várostól?

Gábris ráismert egy szomszédra, ki épen haza felé kocsizott s ki szintén ráismert. Ha nem lett volna olyan nagyon fáradt, odább futott volna, de így csüggedten sohajtott s röviden elmondta, milyen nagy hibát követett el, és hogy most már inkább haza sem megy. De az a kegyetlen szomszéd nem hogy megsajnálta volna, hanem inkább megfogta és így szólt:

— Ugy? Hát nagy hibát követtél el és talán bizony azzal akarod jóvá tenni, hogy még aggodalmat és nyugtalanságot is okozz jó anyádnak, hogy egész éjjel ne tudjon pihenni, hanem keressen, kutasson az egész városban és azt higye, valami szerencsétlenség ért? Abból semmi sem lesz, barátocskám! Föl a kocsiba, haza viszlek.

Az meg is történt. Mire egész beesteledett, Gábris már otthon volt s szégyenkezve beszélte el viselt dolgait. Csak az vigasztalta némileg, hogy a pohárszéken ott látta a pompásan illatozó diós patkót. Tehát jutott még rá, nem olyan nagy a baj.

Nem is volt valami nagy baj a többieknek, csak épen Gábrisnak. Apja nyugodtan mondá:

— Nagyon fáradt lehetsz a hatalmas sétától. Menj, feküdjél le.

Gábris jobb szeretete volna megvárni a vacsorát, mert bizonyosan lesz egy kis kóstoló a diós patkóból. De megértette, hogy épen ezért küldik büntetésül aludni. Sebaj no, majd holnap annál jobban fog izleni a jó csemege.

Csakhogymásnap nem egészen úgy történt a dolog, amint várta. Reggel, délelőtt, este mindnyájan lakmározta a jó ünnepi csemegén, de Gábrisnak csak száraz kenyér jutott. S mikor kérni próbált, azt felelték neki:

— Te már megvásároltad a magad részét. Ebből nem jut neked.

Elmult az ünnep s Gábris egy harapást sem kóstolt a jó diós patkóból. És nagy busan megvallotta magának, hogy nem is érdemli.

Nem is felejtette el ezt a keserves husvéti ünnepet s többé soha soha sem áldozta föl hetvenkedő hivalkodásnak igazi kötelességét.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Szalay Jolánka és Margit. Ha a »Kis Lap«-ban valami rejtvény áll, legyen az bár »tréfás találós mese«: azt mindig komoly szándékkal közlöm s e szerint elvárom a megfejtést. A betűrejtvényeket besoroztam. — **Zathureczky Póli.** A hiányos feladványt magában foglaló levelet nem őrizhetem, s mikor az újabban való beküldést kérem, ez az egészre vonatkozik. Ennél fogva tehát, kis lányom, fogjad a te pennádat s teljesnek küldjed be a te rejtvényedet. — **Hertzka testvérek.** Mind a kettő már régen megjelent. — **Schlichter testvérek.** A kettős küldemény 1-je nagyon is nehéz, mert jobbára kis gyermekekből áll a »K. L.« olvasó közönsége; a 2-ka pedig olyan könnyű, hogy az a kis baba is, melyet a bölcsőbe bele rajzoltatok, kitárlná. Már most középtűt kereskedjétek. Csak bizzuk a kedvező szerencsére, hogy valami-

kor az egymás útjára tereljen bennünket. — **Zanetti Lajos.** A budai gőz-sikló rövid útja alatt gyorsan fölmerülő kép leírása élénk. Megrajzoltatom s így közlöm. — **Singer Janka.** Ügyes. Besoroztam. — **Karesay László.** A felülről lefelé olvasandó sorban a rák hosszú á-ja Bálátont csinál a Balatonból, ami miatt a feladvány ki nem adható. De különben is »rák« és »Balaton« annyi volt már, mint rák a Balatonban. — **Laszgallner Nora.** A képrejtvényt megrajzoltatom. — **Titze György.** Ügyes és mulatságos. Köszönettel fogadom. — **Bartányi testvérek.** A czt két betűnek vettétek, a mi hiba. Tegyetek újabb kísérletet. — **Schultz Hildegard.** Feladványaidnak csak megfejtését küldted be. A »Kis Lap« számos példájából látod, mikép kell az ilyesmit megszerkeszteni. — **Freund Gyula.** Mért tegyek én közted és névbeli rokonod közt különbséget. Az üzenetből ugyanis megérti mindenik, őt illeti-e? Kis olvasó társaid közt talán százával van a Kovács Józsi, Balogh Jani, Takács Erzsike, Nagy Ferencz, Kis Pál sat. Szükséges az ilyen megkülönböztetés a kiadó-hivatal s a postás részére, s ez is csupán akkor, ha ugyan-egy város ugyanegy utcájának ugyanegy házában találkoznék két azonos nevű előfizető. — **Sztankovics Annikó.** Még soká lesz benne részed. Ennyivel érjed be. — **Szüsz testvérek.** Mindháromatok levele nagy örömemre szolgált. A küldeménynek, mellyel biztattok, érdeklődéssel nézek eléje. Rudolfnak (s nem Rezsőnek) írása, tekintve, hogy öt éves csak most mult, jelesnek mondható. Ha a »Kis Lap«-nak egy nem rég megjelent számában figyelmesen átnézik a »Forgó bácsi postáját«: a »Rezső« névre vonatkozólag meg fogjátok találni kifogásaimat. Szíves üdvözléseket! — **Liptay testvérek.** A »gyár« benne van a keretben, ami a feladványt szükség nélkül megzavarja. Igyekeztek ezt a részletet másképp kifejezni. A szíves kívánságot melegen viszonzom. — **Vidovszky Feri.** A küldeményt köszönettel vettem s átadtam. Mivel volt épen egy üres perczem, a leveled czafatos szélét ollómmal egyenesre nyírtam. Nem nehéz munka. Máskor megpróbálhatod te is. — **Vámossy Olga.** A gazdag gyűjteményt s a kis történetet vettem. Mindkettőnek jó helye jut. — **Fleischmann Ilona.** Nagyon nőjjön a kis emberke.

BÜNTETÉS.

D. Sz. levele, bár helyes megfejtést foglal magában, azért nem részesülhet figyelemben, mivel a papiros széle rojtos, az írás meg porzóval van behintve.